

Előfizetési árak:
 egész évre 8 kor., félévre 4 kor.,
 negyedévre 2 korona.
 Egyes szám ára 16 fillér.
 Hirdetések másra kelt árak szerint

A lap megjelenik minden oml-
 törtökön.
 Felelős szerkesztő:
BRANKOVICS GYÖRGY.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.
 Hova a lap szellemi részét illető
 közlemények küldendők.
 Kéziratok vissza nem adatnak

Kiadóhivatal: István-utca 9.
 Hova a lap anyagi részét illető közle-
 mények és előfizetési pénzek küldendők
 Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL

PESTMEGYE SZABADELVÜ KÖZÖNSÉGÉNEK HETILAPJA.

Az ítélet indokolása és még valami.

Lapunk múlt számában azon ígére-
 tet tettük, hogy a Curia ítéletének, mel-
 lyel a Wolfner Tivadar gödöllői kerületi
 országgyűlési képviselő mandátuma el-
 len beadott petíció elutasított, leg-
 közelebb fogjuk közölni az indoklását.

Ez ígértenket beváltandó, hiteles
 följegyzések szerint a magas Curia a
 következő indokoknál fogva utasította
 el a petíciót.

1. A második számú küldöttség el-
 űke ellen, Illek Vincze eljárása ellen a
 petícióban felsorolt panaszok valódi-
 diságát, a legkisebb adat sem támogatja,
 amennyiben semmi sem bizonyítja azt,
 hogy a küldöttségi elnök törvénytelen-
 ségei s visszaélései ellen az ellenzék
 bizalmi férfiai panaszt tettek, avagy
 óvást emeltek volna a választási elnök-
 nél, holott erre, ha csakugyan szabály-
 talanságok fordultak volna elő, bit és
 eskü alatt valának kötelezve.

2. A sorsolás, a szavazás úgy történt
 amint azt a választási törvény 75. §-a
 előírja.

3. Hogy az etetés és itatás, a tör-
 vény által megengedett napi ellátást
 túllépte volna: az semmivel sincsen
 beigazolvva, mert a petícióban határo-
 zatlan számokkal felsorolt mennyiség,
 a szavazók nagyszámával s a szavazási
 idő hosszu tartamával fogva, éppen nem
 mondható nagy mennyiségnek, a mely
 a törvény rendelkezéseit megsértene.

4. A Malovics-féle megvesztegetési
 eset nem tekinthető abszolút érvény-

telenségi oknak, mert a petíció semmi-
 vel sem igazolja, hogy Malovicsnak
 Wolfner Tivadar ígért 30 korona heti
 bér melletti alkalmazást, be van azon-
 ban igazolva az, hogy Malovics Olayra
 szavazott. Am ha Wolfnerre szavazott
 volna is, az a 30 korona nem képezhet-
 tet volna megvesztegetést, mert ez
 csak egy visszerthes munkabér szerző-
 dést képez, már pedig a törvény érte-
 mében csak oly előny vagy szolgáltatás
 képez megvesztegetést, amely viszont-
 szolgálattal nem jár.

5. Az újpesti kiskereskedők és sza-
 tócsok pótladó elengedésére vonatkozó,
 semmivel sem bizonyított ígérten, ha tét-
 tetett volna is, számba sem jöhet, mert
 abból a kiskereskedők és satócsokra
 semmiféle előny sem származhatott
 volna, a mennyiben ezen ígértennek a
 beváltása nem az országgyűlési képi-
 selőtől függ.

6. Azon ígérten, mely a pusztaszent-
 Mihályi újközség házának a felépítésére
 vonatkozó, nem képez törvénybe üt-
 köző érvénytelenségi okot, mert közczél
 előmozdítására szolgált volna.

7. A petícióban felhozott relativ
 érvénytelenségi okok közül egyik sem
 felel meg a törvény által megkivánt elő-
 feltételeknek, mert általánosak, szám-
 adatilag ingadozó s nem jelölik meg
 tüztesen és névszerint, hogy kik he-
 lyett szavaztak le az egyesek, de még az
 esetben is, ha a petíció a törvény mind-
 ezen kellékeinek megfelelt volna, a vizs-
 gálat elrendelése czélra nem vezetett
 volna, amennyiben a petícióban kifo-

gásolt 102 szavazat levonása után Wolf-
 ner Tivadarnak a többsége még mindig
 161 szavazatot képez.

8. Hogy a jegyzőkönyben a zárórára
 vonatkozólag tollhiba csuszott be, azt a
 küldöttségi jegyzőkönyv igazolta, már
 pedig a zárórára vonatkozólag, a küldött-
 ségnél felvett jegyzőkönyv a mérvadó.

**Mindezek alapján és következté-
 ben a petíciót el kellett utasítani.**

A ki a Curia ítéletét, illetőleg indo-
 kolását végig hallgatta s komolyan el-
 olvasta, az, még ha nem is tartozik a
 jog- és törvénytisztelő Magyar nemzet
 fiai közé: tisztelet el és hódolattal hajlik
 meg e magas forum igazságérzete előtt
 s Rómára és Jugurthára még vesztes
 fél létére sem gondol, a Curia-t pedig
 még a sorok között sem s még akkor
 sem hasonlítja a római senatus-hoz, ha
 a pártszenvédely lelki szeméinek látó
 képességében valami kárt okozott.

Az egész országban csak az újpesti
 ellenzék dicsekedhetik azzal, hogy a
 Curia ítéletével és indokolásával szem-
 ben: „csalást“, „furfangot“, a „nép ter-
 rorizálását“, a „közjegyző félrevezeté-
 sét“, a „törvény lábbal tiprását“, galád-
 ságot“, „gázságot“, „elvetem dést“, „köz-
 pénzeken kitarított és abból élő“, „or-
 gyilkosságtól vissza nem riadó klikket“,
 „jellemtelen vezérkart“, stb. emleget.

Valóban sajnáljuk, hogy találkozott
 magyar sajtó közeg, magyar hírlap, a
 mely ezen szemétdombon szedett kife-
 jezéseket hasábjain lenyomatta s a mely
 a Curia ítéletére és indokolására nem
 tudott egyebet mondani, mint valóban

TÁRCZA.

A társadalom a gyermeknevelés szol- gálatában

Irta: *Egri Tóth Kálmán.*

(Folytatás.)

Azt hiszem azonban, hogy már az itt
 feltüntetett esetek is nyilvánvalóvá teszik
 ama tényt, hogy a gyermek nevelésének az
 otthon és az iskola kapujánál megszakadnia
 nem szabad s hogy folytatódnia kell e mun-
 kának azon túl is.

De ha ez így van, vajjon lehet-e még
 csak el is képzelni a sikert a felnőttek támo-
 gatása és segítsége nélkül éppen azon a
 téren, a hol az alkalom a rossz elkövetésére
 lépten-nyomon előfordul? Bizonyára nem,
 amint azt eddigelé különben tapasztaltuk is.

Az a kérdés már most, hogy miként le-
 hetünk mi felnőttek részesei a család és
 iskola nevelői munkásságának? Egyszerűen
 úgy, ha megszokjuk figyelmünket az utcán
 vagy bármely helyen az előttünk ismeretlen s
 ránk nézve idegen gyermekekre is kiterjeszteni.
 Ha nem hagy ezután is érintetlenül a gyer-
 mekek utcái rakoncátlanokodása s szere-
 tettel, valamint teljes jóakarattal meggátol-
 juk a gyermeknek a szülők és tanítók távol-
 létében folytatott rendtelenségeit s amennyi-
 ben módunkban van, az esetet a tanítóval
 vagy szülővel közöljük.

Ily módon a gyermekek, főleg ha otthon

a szülők s az iskolában a tanítók által is
 gyakorta figyelmeztetve lennének a felnőt-
 tek ellenőrző jogára, megszoknák a felnőt-
 tek mindenikében szülők és tanítók he-
 lyettesét tekinteni, a kiknek pusztá jelen-
 léte is elegendő lenne oly eselekedetek
 meggátolására, a melyek tiltva vannak.

Kell-e ezek után bővebben bizonyítani,
 hogy a művelt társadalom tagjainak a ne-
 velés munkájába való ezen bevonása aerát
 nyitna meg, a melyben a család és iskola
 munkájának eddig sokszor meddön lefolyt
 időszakát a gyümöleshözó évek váltanak
 fel. Nem joggal remélhetnők-e, hogy az is-
 kola oly hatalmas nevelési tényező birtoká-
 ban, mint a minő a társadalom, feladatát
 úgy nevelési, mint tanítási tekintetben, mely
 utóbbinak végzésére sokkal több idő eshet-
 nék, sikeresebben, nagyobb eredménnyel
 lenne képes megoldani?

Csak egy pillantást vessünk a gyermek
 lelkébe s a fentiek igazságáról könnyen
 meggyőződhetünk.

A gyermek alapjában nem rossz s ha a
 rosszat elköveti is, ezt sokszor a nélkül teszi,
 hogy tudná, vajjon rosszat eselekszik-e.
 Természetesen a korrall belátóbbá lesz a
 gyermek s ilyenkor nem egyszer nagyon is
 jól tudja eselekedetének hibás voltát.

Ha ennek daczára úgy eselekszik, a mint
 nem volna szabad, ez egyedül onnan van,
 mert hisz senki sincs, aki az utcán vagy
 más helyen hibás eselekedetére figyelmeztet-
 né, vagy éppen visszatartaná annak el-
 követésétől.

Avagy végig menne-e a gyermek cigi-
 rettázva az utcán, ha tudná, hogy cigaret-
 tázni nem szabad s ha tudná továbbá azt,

hogy a felnőtt emberek minden tettét, így
 tehát ezt is figyelemmel kísérik s hogy ha
 meg nem engedett eselekedetet követ el, azért
 megis szólítják s hibás tetteről szülőt vagy
 tanítóját értesítik?

A gyermek, ismétlem, 6—12 éves kora
 közt még annyira ártatlan s annyira környe-
 zetének behatása alatt áll, hogy ha minden
 oldalról újból és azt hallja, mikép ezt vagy
 azt tenni nem szabad, annak elkövetésétől
 végre is tartózkodni fog.

Allitásomnak megvilágítása végett te-
 gyük fel, hogy a gyermek pajkosságából va-
 lamely ház esengőjét rángatja s azért meg-
 szólítják, sőt megkérdik a nevét is s az
 iskolát, a hová jár. Ha ugyanígy jár másod-
 szor, sőt harmadszor is, vajjon feltételez-
 hető-e róla, hogy tettét ismételni fogja?
 Tegyük fel azonban ezt a legrosszabbat,
 akkor is, ha újból és újból s minden alka-
 lommal azt látja, hogy a felnőttek szemé
 rajta függ s hogy megrovás nélkül egy ese-
 lekedete sem marad, végre is nem az követ-
 kezik-e be, hogy a gyermek rossz szokásával
 fel fog hagyni?

Lássunk azonban más példát! A gyer-
 mek szivar- és cigarettavégeket szed össze
 az utcán vagy sétahelyeken. Azokat esom-
 móba rakja s olykor-olykor egyikre-másikra
 rá is gyújt. Ezt ez idő szerint megteheti,
 mert ha csak valamelyik tanítónak nem,
 ugyan kinek jutna eszébe ezért a gyermeket
 hibáztatni? Holott ha a felnőttek szemé a
 gyermekekben a nemzet jövő nagyságának,
 erősségének s hatalmának tényezőit látná
 s ott, ahol csak alkalom kínálkozik rá, gon-
 dos szeretettel világosítaná fel vagy jobban
 mondva hozná eszébe a tanítók által már

ocsmányságot és piszkos — se a petecióban, se azonkívül be nem igazolt, be nem bizonyított — gyanúsítást.

Minden jóízű emberben undort ébreszt az ilyen dühöngés, melyre amint illetékes helyről értesülünk, rövid idő múlva alkalmazni fogják a kényszer zubbonyt.

Addig is béke velünk!

* * *

Szóipar.

Icta: G. Büttner Julia

Egy angol utazó a „Times” hasábjain a mai Görögország műveltségi fokáról azt írja: „A porba omlott Görögország elsatnyulását leginkább a szellemi élet súlyedése mutatja. A mostani Görögország nem szónokol, nem versel, nem bölesekedik, hanem — pletykáz. Kicsinyjének, nagyjának, öregének, ifjának szellemi tehetsége csak a pletykáig emelkedik. A mai Görögország nem az istenek, a költők, a bölesek s a hősök hazája, hanem pletykázó helotáké.”

De nemcsak Hellaszban, hanem az egész világon s nálunk is a szóipar rohamosan fejlődik.

Hisz nálunk is vannak vidékek, kisebb-nagyobb városok, hol annyira üzük a szóipart, azaz oly bőven csinálják a pletykát, mintha gyárilag készítenék s az adás-vevés oly élénk, akár a börzén.

Sok termelő a legnagyobb nyilvánosságra, mintegy piacra viszi a saját és a mások gyártmányait s fűre-fára ráköti.

Mások, alárendelt személyek s a eselések — különösen az elküldött eselések — pletykáit szedik össze, hasonlóan a rongyszédőkhöz, hogy közforgalomba hozzák.

Vannak antikváriusok is, kik az amatőrök számára régi, félszázados, sőt évszázados pletykákkal szolgálnak s rég elhalt emberekéről rég elfeledett pletykákat találnak a műértő műkedvelők elé.

Olyan szóiparosok is vannak, kik „szent titokképen”, de mindenkire rábizzák saját gyártmányu pletykáikat, míg mások első sorban azzal tudatják a pletykát, a kiről szól, hogy így szemtől-szembe élvezzék iparuk hatásos sikerét.

A magasabb törekvésű pletykázók tragikus módra is ismeretes. Ezek azok, kik sopánkodva, siránkozva, folyton üldöztetésről, megbántásról panaszkodnak. De ezek már tervszerűen járnak el s azért náluk a szóipar nemcsak a sziv sivarvása s az elme gyengesége, hanem a romlott lélek rosszakaratu számító tettetése.

megismertetett azon veszedelmeket, a melyek a dohányzás s még inkább az összeszedett szivarvégek elszívása által érhetik, nem tételezhető fel az illető gyermekekről, hogy a veszedelemtől, a melynek nagyságáról tudomást szereztek, jövőben ne óvakodnának.

A gyermek vagy rossz pajtásainak rábeszélése folytán vagy azért, hogy egy és mást, a mit nélkülöznie kellett, megszerezhesse magának, így pld. hogy naranesot, fűgét, ezukrot és ezukorsüteményt ehessék s cigarettát szívhasson, vagy hogy különböző játékszerekre tehessen szert, teszem fel fűtűlőre, kapszlipuskára stb.; végre, hogy sört vagy pálinkát ihassék, a mire sokszor pusztá legénykedésből kerekedik kedve, — szüleitől pénzt lop el. Ha sikerül a lopás s kedvencz vágyait megvalósíthatta a lopott pénz által, ugy a lopást újból és újból megismétli. Az is megtörténhetik azonban, hogy otthon nincs pénz s így nincs miből lopni, ilyenkor a gyermek a neki szükségeseket egyenesen másoktól lopja.

Kell-e mondanom, hogy az ilyen gyermek, ha meg nem akadályoztatik a lopásban, lopási hajlamait az ifju, sőt a férfikorba is átviszi s hogy ezekből válnak rendesen a társadalom azon fekélyei, a kik embertársaik élet- és vagyonbiztonságát veszélyeztetik? Kérdem azonban, hogy ha a gyermeket mindjárt kezdetben a lopáson rajtakapják, vagy ha látja, hogy a lopott pénzt a felnőttek ellenőrzése miatt nem értékesítheti: vajjon megismételte volna-e a lopást még ezen esetben is?

Biztos vagyok benne, hogy a legtöbb

Az ilyen mindig panaszolva rágalmoz s üldöztetésről, szenvedésekről beszél s folyton pártfogást, védelmet keres — és majd mindig talál is, mert a derék manchai lovag, don Quijeto példáján igen kevés ember okult még. Hiába is írta le Chervantes; miként jelent meg don Quijote előtt egy lovász nő ruhákba öltözve, mint Donna Trifaldini és miként kért védelmet a nagy ideálistától üldözői ellen. Hiába írta ezt le oly halhatatlan humorral, mert most is, ha egy-egy Donna Trifaldininek tetszik megjelenni, többnyire talál is lovagra. Ily szenvedő donakért sok — a „szomorú alakú” manchai lovagnál realisabb s eszesebb — ember követ el még ma is bolondot. Hány látszólagos okos embert látunk az eléje boruló Donna Trifaldinik panaszos vádjaira, teljesen a don Quijote modorában, dühösen felülni a neveltségesség paripájára, fején borbély-üsttel s kardjával vagdalni fűvet, fát, virágot, a — nem annyira veszélyben levő, mint veszélyes Donna megmentésére.

Sokszor esekély, nyomorúságos előnyért küzdenek a szóipar veszedelmes fegyvereivel.

Ezt az eljárást a francziák egyik jeles írója, Laboulaye, Nouveaux Contos bleus-jében, genialis mesében írja le: midőn a menyétasszony a férjét szidja, mert az elképed arra a gondolatra, hogy felesége az elefánt bőréből szeretne egy darabkát kis gyermeküknek pólyára. A menyétasszony ostobának, gyámoltalannak, gyávának szidja férjét s helyette maga megy el megszerezni a pólyát.

Legelőbb is a földi gilisztát keresi föl szomorú siránkozással, hogy nincs, a ki az ő kis kertjét felátná s könyörög a gilisztának: turkálja föl a megjelölt darabka földet. Míg a szives giliszta neki dolgozik, azalatt a menyétasszony a tyukhoz fut sirva panaszkodni, hogy a gaz giliszta mind összeturkálja az ő kis földjét s könyörög, hogy a tyuk pusztítsa el ezt az ő gonosz ellenségét. A tyuk siet megtenni a kellemes szolgálatot s kikaparja és megeszi a gilisztát. De azalatt a menyétasszony már a kutyanál járt és sirva panaszkodott, hogy a tyuk, kihez ő pedig mindig oly jó volt, most irigyen szétkaparja kerteskéjét és sirt és könyörgött: mentse meg a derék kutya őt rossz szomszédjától. A kutya fellázad a tyuk hálátlanságán s oda rohan és széttepi. De addig már menyétasszony nagy alázatosan az oroszlánhoz esuszik s rémulten sir és panaszkodik: rimánkodik, hogy mentse meg a kutya dühétől, ki őt üldözi s épp most tépi szét kedves szomszédnőjét, a tyukot s aztán őt akarja elpusztítani; mert a kutya nem ismer el magánál nagyobb hatalmat s a fenséges oroszlán uralmát csak gunyolja, neveltségessé

gyermek a mutatkozó akadályok láttára, a még meg nem szokott lopással felhagyna. Sőt még azok is, a kik az első akadályoktól meg nem riadtak, a meg-megismétlődő nehézséggel szemben, a melyekkel a lopott pénz értékesítése jár, végre is elvesztenék bátorságukat s magukba szállva a lopást abbahagynák s örülnének, hogy a tisztesség útjára minden baj nélkül visszatérhettek.

A társadalom ilyen nemű ellenőrzése hány olyan jobb sorsra érdemes embert mentett volna meg az erkölcsi bukástól s a teljes elzülléstől, a kinek nem volt más hibája, mint az, hogy gyermeki könnyelműségből eredt néhány lopás! siker koronázta s annak gyümölcsét zavartalanul volt alkalma élvezni. Az ilyen ember, ha őt gyermekkorában csak egy szóval is figyelmeztették volna a bűn nagyságára, a mit elkövet, avagy csak sejtette volna is vele valaki azt, hogy bűnös eselekedetéről tudomással bírnak, teszem fel, ha *azon boltban*, hol az első hatost vagy koronát váltotta fel, *megkérdezik* annak idején, hogy *mi a neve, kitől s mire kapta a pénzt*, vagy a másik helyen, a hol többféle bevásárlást akart tenni fűge, naranes, dohány, ezukor s egyebekben, nem szolgáltatják ki a kért árucikkeket, hanem e helyett szigoruan kérdőre vonják e czéltalan költsékezés miatt, esetleg pedig megdölvén a nevét s az iskolát a melybe jár, az illető tanítót mielőbb értesítették volna kérdéses növendéke költsékezéséről: nagyon is hihető, hogy ez az ember a pusztulás, a romlás martalékává sohasem vált volna.

(Folyt. köv.)

teszi. Az oroszlán orditva kel föl, megbünteti a kutyát a felségsértés miatt; de még szét sem marzangolta egészen, mikor már megjelent az elefánt, kihez menyétasszony zökögve futott segélyért könyörögni, legjobb barátja, a kutya számára és oltalomért magának — a kegyetlen oroszlán ellen. Így végre a legnagyobb állat is kirohant menyétasszony védelmére s a két felbőszített nagyság összekapott s addig küzdött, míg mindketten halva maradtak a küzdőterén.

Mikor a menyétasszonynak minden ilyen szépen sikerült, akkor aztán a holt elefánt hátából kikerekítette azt a darabka bőrt, melyet megkívánt satnya kis fiának pólyára.

Franciaországban a rágalmozó eselszövőt e mese után nevezik „menyétasszony”-nak s a esel és rágalom által gaz uton szerzett előnyt: „elefánt bőréből való pólyának”.

Pedig de gyakran látja nálunk is a gondolkodó ember, hogy mennyi boldogság, szép ezél, nagy idea, hány emberélet pusztul el, ha egy-egy menyétasszony megkívánja az elefánt bőréből azt a darabkát, azaz: másnak valami esekély — sokszor csak képzelt — előnyét.

Az ótestamentum törvénye nagyon komolyan vette az ily szóipart: „A ki rágalommal ejt sebet másra, az karddal sebeztesse meg”. „A ki hazug szóval okozza más vesztét, azt pallos vesztse el”.

A bibliában böles szigorral ítél a „nem igazak” fölött: „A tolvaj gyalázatos, de a rágalmozó még gyalázatosabb”. „Az álnok viszályt okoz és a rágalmozó összeveszteli még a fejedelmeket is.”

Dávid király pedig kesergő szentimentalizmussal énekel zsoltáraiban az ily magasabb szóiparról: „A te nyelved ártani akar nekem; és ugy jössz ellenem rágalmaiddal, mint a gyilkos éles késsel.”

És e dalnok-király vigasztalódást és menedéket keres előlük és talál is, mert gyönyörűen éneklé tovább: „De én olyan vagyok, mint a zöld olajfa a templomban, Isten jóságában vagyok mindörökké.”

Én mindazoknak, a kik szeretnek s a kiket szeretnek azt kívánom, a mit magannak:

Rózsafák, lombos fák
Rejtsék el lakásom;
Rossz ember engemet
Soha meg se lásson!

H I R E K.

— Személyi hír. Wolfner Tivadar kerületünk országgyűlési képviselője néhány napra Bécsbe utazott. Távolléte alatt a budapesti Lipótvárosi Kaszinó f. hó 13-án tartott közgyűlésén a Kaszinó igazgatójává választotta meg, melynek Dőcey Lajos báró lett az elnöke.

— Személyi változások a rendőrségnél. Gyulokay Lajos rendőrtanácsos, az újpesti rendőrkapitányság vezetője, a székesfőváros V-ik kerületének a vezetését veszi át, Újpestre pedig Kolozsváry Gyula rendőrtanácsos helyeztetik ki a központból.

— Névmagyarosítás. Kiskoru Fuchs Janka és Zoltán, újpesti illetőségű lakosok, családi nevüket belügyminiszteri engedéllyel Pártosra változtatták át.

— Pestmegye közgyűlése. Pestvármegye törvényhatósága folyó évi április hó 14-én tartotta meg rendes évi közgyűlését. Az ülést Beniczky Ferencz főispán nyitotta meg és mélyen átértzett szép beszéd keretében emlékezett meg Tisza Kálmán haláláról. Indítványára egyhangulag elhatározta a közgyűlés, hogy emléket jegyzőkönyvben örökíti meg. Ezután Fazekas Agoston főjegyző ösmerteti az alispán évnegyedes jelentését, a mely a megye közállapotait teljesen rendben levőknek jelenti. Az alispáni jelentés egyhangu tudomásul vétele után Förster Aurél szólalt föl általános figyelem között; ismertette azt a támadást, a mely a belügyi tárcza költségvetésének tárgyalása alkalmával Visontai Soma országgyűlési képviselő intézett Csikay Imre duna-vecsei főszolgabíró ellen, súlyos vádakkal illetvén a főszolgabíró a gyülekezési szabadság és a személyes szabadság megsértése miatt. Miután ezek a vádak a képviselőházban és nem az illető tisztviselő illetékes fóruma előtt hangzottak el, kéri a vátmegye alispánját, hogy ez ügyben nyilatkozzék Beniczky Lajos alispán alaptalanoknak nyilvánítja ki azokat a vádakat, melyeket Visontai felhozott és kéri válaszában tuda-

másul vételét. A közgyűlés az alispán választást elfogadta. Ezután Fazekas Agoston főjegyző ismertette Horánszky Nándor kereskedelmi miniszter leiratát, a melyben hivatalba lépését tudatja a vármegye közönségével. A közgyűlés egyhangú lelkesedéssel fogadta Horánszky miniszterre történt kinevezését és elhatározta, hogy ez alkalomból fölratban üdvözlje az új minisztert. A vármegyék átiratainak tudomásul vétele után, a közgyűlés elrendelte, hogy a nagykovácsi és alberti megyebizottsági tagválasztást újból ejtsék meg.

— **A fogyasztási szövetkezetek törvényes szabályozása.** Az ország kereskedelmi és iparkamarai már megküldték felterjesztéseiket a kereskedelmi kormányhoz, melyben mindannyian állást foglalnak a szövetkezetek ellen, mint a melyek a régi kereskedelmi cégek pusztulását idézték elő és így fiskális szempontból is károsak, mint-hogy számos adózóalanyt tesznek tönkre, a nélkül, hogy az adómentességet élvező szövetkezetekben a helyükbe új adózók lépnének. A kamarák e kedvezőtlen véleményének ellensúlyozására a „Hangya” központi szövetkezet felterjesztéssel fordult a kormányhoz. A fogyasztási szövetkezetek törvényes szabályozása a tervbe vett szövetkezeti törvény keretében fog megtörténni, melynek javaslatát Nagy Ferenc államtitkár fogja elkészíteni. Az új javaslat a normatívrendszer alapján áll, minthogy az utóbbi években túlságosan elharapódzott a rossz irányba terelődött szövetkezeti ügy, a kormány véleménye szerint intenzív állami felügyeletre szorul.

— **A eselédpénztár javítása.** A földművelésügyi tárcza költségvetésének tárgyalása során *Daranyi* földművelésügyi miniszter jelezte, hogy a gazdasági munkások és eselédék segítőpénztáráról szóló törvényt a munkások érdekében néhány intézkedéssel kiegészíteni szándékozik. Mint értesülünk, az erről szóló törvényjavaslat lényegesebb intézkedései a következők:

Eddig a tagsági díjat a tagnak haláláig kellett fizetnie. A javaslat azt mondja ki, hogy csak 25 évig kell a tagdíjat fizetnie. Kimondja továbbá a javaslat, hogy ha a tag előbb meghal, semmint segélyigénye lehetne, a család visszakapja a befizetett összeget. Az új javaslat a gazdasági eselédbiztosítást is előbb viszi egy fontos lépéssel, kimondván, hogy ha a gazda eselédje után maga fizeti az évi díjakat és a eselédje a szolgálatból kilép, a gazda jogosult egy másik eselédet fölvetetni a tagok közé s így a befizetett díjakat annak javára számítani. A javaslatban ki lesz mondva, hogy bárki kettőnél több tagsági könyvet is szerezhet, így kisebb állású gazdatisztek is megfelelő segélyt biztosíthatnak maguknak az intézménynél. Felöleli a javaslat a temetkezési és kiházasítási biztosítás dolgát is úgy hogy 10 fillér heti befizetésével temetkezési vagy kiházasítási segélyre biztosíthatják magukat a földművelők.

— **Petőfi kör közgyűlése.** Az „Ujpesti Petőfi kör” f. évi április hó 20-án este 7 órakor a kör helyiségében rendkívüli közgyűlést tart. A napirendre kitűzött tárgy: egy dalárdá alakítása.

— **Allategészségügy.** Vármegyénk területén az állati ragadósbetegségek közül a veszettség: 9 községben, a takonykór: 4 községben, a rühkór: 19 községben, a sertésorbáncz: 2 községben, a sertésvész: 5 községben. Az ivarszervi hólyagkiütés: 1 községben fordult elő. Ujpesten csak a rühkór jelentkezett 2 udvarban.

— **Alapszabálymegerősítés.** „Az ujpesti régi hívek köré”-nek alapszabályait a belügyminiszter f. évi 32,045 sz. a. kelt jóváhagyásával ellátta.

— **Italmérési engedély.** A fő- és székvárosi m. kir. pénzügyigazgatóság Karikás Lajosné született Horváth Rózának, az új községházban lévő vendéglőhelyiség bérlőjének a korlátlan italmérési engedélyt és a koresma-jogot megadta. Miután többen kijelentették, hogy ameddig ők Ujpesten lesznek, addig az új községházban lévő vendéglőhelyiség bérlője, bárki legyen is az, italmérési s koresmai jogot nem fog kapni, reméljük, hogy valamennyien igyekezni fognak a pénzügyigazgatóság engedélyéből levonni magukra nézve a következményeket s szótartó férfiak maradnak.

— **Fontos értekezlet.** Az ujpesti kereskedők és szatócsok árutermelési szövetke-

zete és ipartársulata f. évi április hó 20-án d. u. 3 órakor a szövetkezet helyiségében értekezletet tart az árutermelés megkezdése tárgyában.

— **Közgyűlés.** Az ujpesti izr. nőegylet f. évi április hó 24-én esütörtökön d. u. 3 órakor a Kereskedelmi és Iparbank nagytermében tartja rendes évi közgyűlést a következő napirenddel: 1. Az 1901. évi jelentés felolvasása. 2. A számvizsgáló-bizottság jelentése és ennek alapján határozathozatal a felmentvény megadása ügyében. 3. Számvizsgálók választása. 4. Elnök, alelnök, árvalházi elnök, pénztáros, ellenőr és 48 választmányi tag választása. 5. Esetleges indítványok.

— **Pályázat.** A község szolgálói mint minden évben, úgy az idén is nyári ruhával fognak ellátatni. A ki enyári ruhák elkészítésére pályázní óhajtt, ajánlatát f. é. április hó 23-áig nyujtsa be a község bírójánál, ahol a mintaszövetek is megtekinthetők.

— **Szülői értekezlet.** A Lőrincz-utcai iskola tornatermében szülői értekezlet fog tartatni f. é. április hó 10-én d. u. 3 órakor, melyre az érdeklődőket lapunk útján is meghívja a leányiskola tanstületének nevében *Kiss Béla* igazgató.

— **Községi uszoda.** A községi képviselőtestület még a múlt évben elhatározta, hogy községi uszodát építtet; ehhez képest az előjáróság utasította a község mérnökét, hogy a vonatkozó terveket és a költségvetést készítse el. Ezen előmunkálatok már annyira előrehaladtak, hogy a község mérnöke a kész terveket az előjáróságnak bemutatta; a bemutatott terv szerint az uszoda medencéje 25 méter hosszú és 8 méter széles lesz, kis- és nagyvízi szakasszal; mindkét szakasz védőkossárral bír; a kosarak veszély esetén emelégép segélyével kiemelhetők. Az uszodában 90 kabin és 10 külön fürdő, valamint uszómesteri és szolga lakás, pénztárhelyiség és ruhatár van. Az egész uszómedence vassodrony-hálóval van körülvéve. Az uszoda felépítésének hozzávetőleges költsége 12000 koronát tesz ki.

— **Passah-borok.** Izraelita polgártársaink április 22- és 29-ike (Nisan. R. Ch. 15—22.) között ünneplik meg husvéti ünnepeiket. A billikom minden család tűzhelyénél megtelik gyöngyöző borral s oda kerül a kovásztalan kenyér mellé. A rabbi megáldja mindkettőt s a család fő áldást kérve Jehovától, a világ Teremtőjétől és Urától egész házára, kiosztja a bort s a kovásztalan kenyeret övéi között s azután megemlékezik a szegényekről is. Hogy a billikomba, a ropogós pászka mellé a husvéti ünnepek ideje alatt csak jó bor való, az magától értetődik, azt már a Passah méltósága megkívánja; hogy pedig *Balog Armin* vendéglősnél (Árpád-ut 53.) a legjobb minőségű husvéti fehér- és vörös borok kaphatók: arról mindenki meggyőződhetik, aki passzah-borát nála megrendeli. Balog Armin kitünő husvéti boraira annál is inkább felhívjuk a község hitsorsosainak a figyelmét, mert ő tekintettel volt a mai szomorú anyagi viszonyokra s jara borainak literjét csak 30—40 krajczárjával méri. Ugyan csak nála kapható ez alkalomból s ez alkalomra a legkitünőbb kecskeméti szilvórium és törköly, melynek literje 1 forint.

SPORT.

Bécs 1902.

Tavaszi meeting.

Vasárnap nyitlak meg a Freudenau kapui a lósporkedvelők számára, kedden volt a második nap s már is alkalmunk van kedves olvasóközönségünknek a meeting signaturájának változásával némi utbaigazítást adhatni.

A tavalyi formák alig érnek valamit. Feltűnést kelt Dyer amerikai trainer Von Dusen nevű amerikai jockeyjával, aki a tavalyról már előnyösen ismert Taral nevű honfitársával egyenrangú lovas. Eddig ötször lovagolt s négyszer nyert esupa oly lovakkal, melyek esupán jó leszármazásuk révén, de nem tavalyi formáik alapján voltak kombinációba vehetőek. Dyer öt győzelmével két versenynapon tudásának fényes tanujelét adta, csak azután rövidesen ne fogja el a Foster révén sajnosan megismert dopinglás, mely e kitünő anyagnak korai harczeitelenségét vonná maga után. Minden esetre ajánljuk játszó sportközönség-

günknek, hogy ezt a hallatlanul fényes formát, addig a meddig tart, használja ki. A Dréher-istálló is ugylátszik jó formában van, mert, bár eddig nem nyert még, de Betrüger, Princéss Flo, Getrost és Hajdu figyelemreméltóan futottak. Megemlítjük még, hogy báró Springer Hyamstól trainirozott lovai mint Perhaps, Vaga igen szépen futottak, de a Buttersnél levők a Schönfeld-lassei késői tél miatt csak a versenyekben idomittatnak, mert a jó Macca keddi rossz futása csak így magyarázható meg. Végül még egyet! Az Alagon sikversenyekben futott lovak Bécsben nem tudnak érvényesülni, mint ezt Esparsette, Zsabay, Kendőző fényesen igazolják.

A Przedsevit handicap első két helyét Planner foglalta le Hipokrates és Rose S-ben. Harmadik a nagy favorit Durban volt, aki mint nagy állóképességű ló, nem tudott elég gyorsaságot a neki rövid 1200 méteres távon kifejteni. Hippokratessel istállója szép pénzt nyert, mert — a boókyk tekintettel Durban, Haiderose és Jász favorizálására mindvégig hosszú oddsszal adták. A háromévesek nagy handicapját, a kétéves korából szerencsétlen emlékü esős asszony nyerte meg, a csodatrainer idomításában és a csodajockey lovaglásával. Második a Dreher-istálló választottja. Getrost volt Mauthner ur Escamilloja előtt. A minden idők legnagyobb handicap favoritja, Bakony szerényen a háttérben húzódott meg. E két nagy versenyről még csak annyit jegyzünk meg, hogy mezőnyeikben sok kipróbált jó handicapló volt, a melyek további futásait figyelemmel kell kísérmünk. Erre tanit bennünket legalább Sebes példája, mert a Przedswitben nem játszott szerepet s kedden már könnyen nyert versenyt. A esütörtöki versenyekre a következő tippeket adjuk:

- I. Princes Flo—Belle Alliance,
- II. Charmant—Allerweil Fidel.
- III. Gloria—Arriviste.
- IV. Lepke—Akárhogy.
- V. (Gloria) Nesze—Fain.
- VI. Driver—Mauthner ist.
- VII. Garcia—Almom.

IRODALOM.

*A Magyar Bazár április 16-iki száma gazdag tartalommal jelent meg. A folyó szép angol regényen, báró Podmaniczky Horác beszélyén és a mulattató Impressziókon kívül még sok érdekes olvasmányval kedveskedik előfizetőinek. Behatóan foglalja a tavaszi tárlattal. A regénymellékleten igen szép elbeszélést közöl „A fehérzóság asszony” ezimen Gömbösné-Galamb Margittól. Részletesen ír le két érdekes felolvasást: a Desseffy Emmát, meg a Zempléni Gyuláné felolvasását. Tág tért juttat a „Művészet és irodalomnak”. Érdekesek a grafológiai válaszok. Nagy figyelemre méltó a Huszár—Ujlaki-féle festőiskola ismertetése. Hü képét közli Greguss Agost és nejének. Miss Duncan képét is bemutatja olvasóinak. Egyszóval mindenre kiterjed a Magyar Bazár szerkesztőinek figyelme és igazi jó izlés és tapintat jellemzi a kitünően szerkesztett szépirodalmi divatlapot. A divatrész pedig, mint eddig, finom izlésre vall s a divatképek is igen szépek.

Szerkesztői üzenetek.

J. F. urnak. Helyben. Ha valaki rikkancs volt és vasutkirálylú küzdötte fel magát: az tiszteletreméltó dolog. Am ha valaki vasutkirály korában gögös és tapintatlan: az már öreg hiba, mert ezzel csak azt árulja el, hogy bensőleg még mindig rikkancs. Vessen fátyolt arra a jelenetre, majd adja ő még olesőbban is, a podagra, közvény őt is le fogja szállítani a nyeregéből.

578. végrh. sz. 1902.

Árverési hirdetés.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az ujpesti kir. járásbiróságnak 1902. évi V. 286/2. sz. végzése folytán **dr. Ott Péter** felperes részére **Szilvássy Pálné** alperes ellen 110 korona 40 fillér követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 657 koronára becsült ingóságokra az ujpesti kir. járásbiróság V. fenti sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, a mennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna Ujpesten, Arany-utca 10. sz. a. házban leendő megtartása határidőül 1902. évi ápr-

rilis hó 24-ik napján délelőt 1/2 12 óra kitűztek, a mikor a bíróság lefoglalt butorok, stb. s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsőron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtható követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt Ujpesten, 1902. évi április hó 9. napján.
Polgar

kir. bírói végrehajtó

Hirdetések és nyittelek jutányos áron felvételnek.

Ujpesti I. r. Szent-Egylet.

Felhívás

a Chewra-Kadischa kötelékébe való belépésre

A Chewra-Kadischa előjárósága és képviselőtestülete alkalmat akarván nyújtani, hogy minden hitközségi tag — a kevésbbé vagyonosok is — e magasztos célú sztegyletbe beléphessen, elhatározta, hogy a

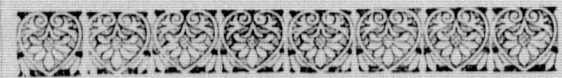
Chewrának 50 éves fennállása alkalmából f. hó 18-tól kezdve 3 hónapon át a felvételre jelentkezőket a **rendes felvételi-díjak feléért**, — midőn a minimális felvételi-díj 40 kor. helyett 20 kor.-ba állapították meg, — felveszi a Chewra kötelékébe.

A felvételi-díjnak fele a felvételnél azonnal, a másik fele egy év lefolyása alatt fizetendő.

Felvételre jelentkezhetni a hitközségi irodában.

Ujpest, 1902. március hó 18.

A Chewra-Kadischa elnöksége.

JEGYZEKÉ
50,000 nyereménynek.
Legnagyobb nyeremény a legszerencsésőbb esetben:
1.000,000 korona.

Korona	
1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 " "	200000
2 " "	100000
1 " "	90000
1 " "	80000
1 " "	70000
2 " "	60000
1 " "	40000
3 " "	30000
1 " "	25000
2 " "	20000
3 " "	15000
31 " "	10000
67 " "	5000
3 " "	3000
432 " "	2000
763 " "	1000
1238 " "	500
90 " "	300
31700 " "	200
3900 " "	170
4900 " "	130
50 " "	100
3900 " "	80
2900 " "	40
50,000 nyer. és jut. kor. összegben	13.160,000

Az összes nyeremények 5 hónap alatt kisorsoltatnak és készpénzben fizetendők.

Hat millió koronánál többet nyertek nálunk nagy-rabecsült vevőink.

Az egész világ legesélydúsabb sorsjátéka a mi m. kir. szab. osztályosorsjátékunk, mely nemsokára újból kezdetét veszi.

100,000 sorsjegy 50,000

PÉNZNYEREMÉNYNYEL sorsoltatik ki, tehát az összes sorsjegyek fele nyer a mellékelt sorsolási jegyzék kimutatása szerint.

5 hónap alatt összesen **Tizenhárom millió 160.000 koronát**, egy hatalmas összeget sorsolnak ki. Az egész vállalat **állami felügyelet** alatt áll.

Az I-ső osztály **eredeti sorsjegyeinek** tervszerű betétjei a következők:

egy nyolczad ($\frac{1}{8}$)	frt — 75	vagyis	1.50	korona,
egy negyed ($\frac{1}{4}$)	" 1.50	"	3.—	"
egy fél ($\frac{1}{2}$)	" 3.—	"	6.—	"
egy egész ($\frac{1}{1}$)	" 6.—	"	12.—	"

A sorsjegyeket **utánvétellel** vagy a **pénz beküldése** ellenében küldjük szét. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket kérünk azonnal, de legkésőbb

f. év április hó 21-ig

bizalommal hozzánk küldeni

Török A. és Tsa bankház

Budapest.

Hazánk legnagyobb detail osztályosorsjáték üzlete.

Főáruházi osztályosorsjáték osztályai.

Főüzlet: VI. Teréz-körut 46/a.

Fiókok: 1. Váci-körut 4.

" 2. Muzeum-körut 11.

" 3. Erzsébet-körut 54.

Rendelőlevél levágandó.

Kérek részemre ..... I. oszt. m. kir. szab. osztályosorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervzettel együtt küldeni.

Az összeget .... korona összegben { **utánvételezni kérem**
postautalvánnyal küldöm
mellékelem bankjegyekben (bélyegeken) } A nem tetsző törlendő.

Pontos cím: